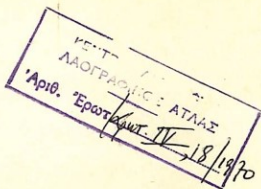

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Οκτώβριος 1968 - Ιανουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Κριτ.ε.α'*.....
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας *Μεγαρέων*
Νομοῦ .... *Ραφιδίου*.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Μιχαήλ*
Κ. Π. Παραποσίδη ἐπάγγελμα *Διδασκαλίας*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ..... *Κριτ.ε.α' - Κρήνης*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ..... *16*.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Εὐάγγελος Μιχ. Διαμαντῆς*

.....
ἡλικία... *63*... γραμματικαὶ γνώσεις *Τεμ. ὁκτ. Δημοτ. ματ'*
.....
τόπος καταγωγῆς *Κριτ.ε.α'*.....

ΒΛ. *ΑΚΑΔΗΜΙΑ*..... *ΑΘΗΝΩΝ*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Σ. μεδ. ὄζαι. διὰ... εὐερ. ἀγ. ἡν.*
Μέριος τοῦ δάσους τοῦ ὁρίστου. εὐερ. ὁρίστου. διὰ... βασιλῆν
Ὑπῆρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *... ἐκμ. εὐερ. π. το.*.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *ἔχ. π. το.*
Χωρ. Μ. αἰ. π. τ. κ. ἡν. Κοιν. ὁρίστου. π. το. ἔχ. π. το......

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ο. το. αἰ. π. το. διατηρεῖ. το. ὁρίστου. π. το. αἰ. π. το.*
πατ. αἰ. π. το. ὁρίστου. π. το. αἰ. π. το......

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *συγχρόνως... ἀσχολοῦνται. 3. 37.*

γεωργίας. ἢ. κτηνοτροφίας. ....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; . *Ναι. ....*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

*Οἱ... χωρτοὶ (ἀντιμέστοι). ἢ... ἀνέμοι... καὶ...
κίστε... ἀντιμέστοι... ἢ... ἀντιμέστοι... ..*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *ἐπὶ τὰ τοιαῦτα ἢ τοιαῦτα ἢ κοινωνικὴ των θέσις ; ...*

ἢ... μισακάτορες... ..

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;) *37. εἶδος... ..*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; . *Ναι... ..*

*Ἐποχικῶς... ἀνέμοι... ἢ... γυναῖκες... ἐπὶ τὴν... ..
μην... 37. χρήματα... 37. εἶδος... ..*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *37. ....*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *ἀν... ἀντιμέστοι... τοῦ... 37. ....*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μόνον... με... ζωϊκὴν... κάλυψιν... ὀργώματα...

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1918... 1918... 1918... 1918...

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 1960... 1960... 1960... 1960...

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάσθηκε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἐπὶ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; 1960... 1960... 1960... 1960...

1960... 1960... 1960... 1960...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Ἐξέρχεται... 4. Ἐξέρχεται... 7. Ἐξέρχεται... 8. Ἐξέρχεται...

2. Ἐξέρχεται... 5. Ἐξέρχεται... 6. Ἐξέρχεται... 9. Ἐξέρχεται...

3. Ἐξέρχεται... 6. Ἐξέρχεται... 9. Ἐξέρχεται...

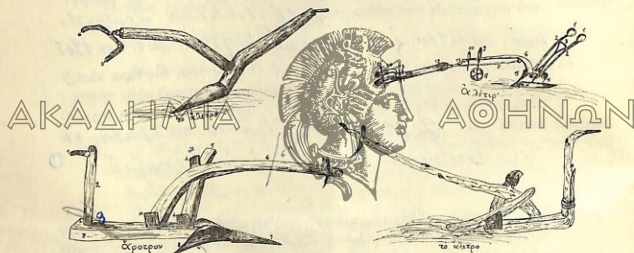

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1965...

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1965...

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ἐν. ὑ. ἀρχ. ε. ε.*
 5) Μηχανή ἀλωνισμού *ἡσ. κατ. 1917. ἐργ. ε. ε. ἐν. ὑ. ο. ε.*
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....
Μαν. ε. ε. γ. ε. α. ε. ε.

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χειρ. α. ε. ε.</i>	6. <i>ε. τ. α. β. α. ρ. ε.</i>	11. ....
2. <i>ε. χ. ε. ρ. ε. ε.</i>	7. <i>κα. τ. α. κ. η. ε. ε.</i>	12. ....
3. <i>π. ε. δ. α. ρ. ε.</i>	8. <i>πα. ρ. ν. τ. ε. α.</i>	13. ....
4. <i>ε. κ. η. ε. α.</i>	9. <i>ὑ. ν. ε.</i>	14. ....
4 ^a <i>ε. π. α. β. ε.</i>	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῆσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

εἶναι... μίαν... μορφὴν... ἢ... χρῆσι μενοικεῖται... εἶ...
 εἶ... τα... εἶδη... πᾶν... χωραφίαν.....
 .....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Π. α. φ. α. φ. μ. ρ. ο. π. α. ε. ο. ρ.
 μ. ἡ. α. σ. ο. ρ. ... ρ. β. ρ.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; εἶ... ξύλου ἢ σιδήρου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

ε. ν. ε. ο. α. ρ. χ. !., ... ε. α. ρ. α. κ. α. λ., ... ἀ. ρ. !. ε. !., ξυλοφάι

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοεῖς... ἢ... ἄλλοι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *δύο*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *οὐκ εἶναι... ἀναγκαῖοι τετα...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

1) ἄρμα
2) ζευγία
3) κερκιδά
4) ζεῦλα
5) λουριά

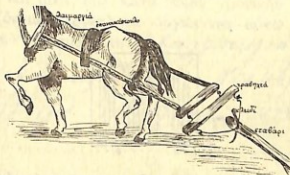
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *κερκιδά*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται ῥε εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ν. λοῦρα... ἢ... λουρα...*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ἔχοντες... ἰδιαιτὰ τ. π.ς... ἢ... β. κ. μ. α. τ. ε. ρ. α. λ. ...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Δευαντας... ε. κ. σ. γ. ρ. α. δ. ε. ρ. σ. τ. ο. φ. ε. ν. ε. γ. β. μ. ε. ρ. ο. ι. ν. ι., ἀρ. α. π. α. μ. ἰ. ρ. α. τ. α. τ. ι. σ. ι. ο. ι. ν. ι. φ. β. α. ρ. ι. τ. ο. γ. ρ. α. σ. α. ν. ε. α. μ. ο. ι. σ. τ. ι. σ. φ. ε. ρ. ε. δ. α. σ. α. τ. ε. ρ. α. ι. σ. τ. ι. σ. ...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Δε... α. ν. α. ι. ρ. α. ...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Μ. κ. τ. α. ... φ. ε. ν. ε. γ. ... (ε. κ. α. ι. ρ. α. ι. σ. τ. ι. σ. ...)

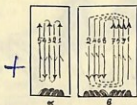
Ἐπεριμένει ἐπὶ τὸ γυρὸ ἢ τῆς περὶ νίδος, τοσοῦτοι τὰ νιόσους ἢ τὸν γυρὸν ἢ τοσοῦτοι τὰ ἀγέτρι.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

*Ὁργώνεται... κατ'εὐθείαν γραμμὴν... εἰς τὸ
σχεδιάγραμμα... α.*

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν ᾗ χρησθεῖς εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίδας, ντάμιες, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.) ; *Γίνεται... με... λωρίδας*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; *Nas*

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον ; *Εἰς τὰ ἀειβάδια... κερῆ*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν ᾗ χρησθῇ παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. *βαθιὰ*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *καλλουργία... τ.δ.κ...*

Μάρτιος... ἡ.ε.α.ρ.α... καὶ, κέρριον...
Η. καλλουργία... ἀκομόζικαι... ἡ. ἀνέχυμα...

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

1) ἀνέχυμα... 2) ἐπαύρισμα (χρ.ε.α.ρ.α)... ἀνέχεται αὐξάνει...
3) ἀν. φ. κηπευτικά... π.κ.κ... π.κ.κ.κ...

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ σπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἕως... ἐ.ν.α... ἡ... δ.ν.ο... ἔ.ε.γ...

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχὴν; *δ.ν.ο... ἡ... ἡ... ἡ... λιμνοπευμα... τ.φ.α...*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Η... ε.ω.ο.ρ.ο.α.κ*

Καύζα...

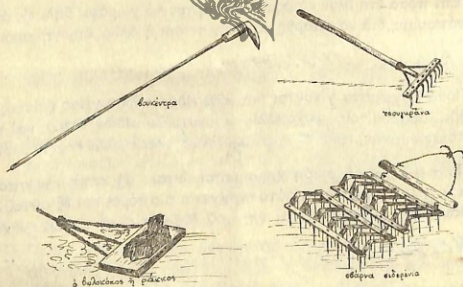
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ
τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *μ.ε... εργαλείου... τοῦ... ράβδον... καὶ... διαφάνει... καὶ τῶν κας*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *ἀλ. κα... ο.τα... πικρὸν... φηται... ῥαβδον... (βουκέντρον)...*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ἡ... τοῦ... εργαλείου... σκαλίδοι...
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Бо' славятъ... е. ѣ. тѣлоа. бгд' снатуко.
бгд'... снатуко. рспрочеде славотъ.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἡ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

1. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ ... $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}$ ... $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}_2$ ... $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}_3$ ...
 2. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ ... $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}$ ... $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}_2$ ... $\text{C}_2\text{H}_5\text{O}_3$ ...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου,

εἰς οὐρανόν. ἡ δὲ ἐκκλησία ἐστὶν ἡ ἐκκλησία τοῦ
 οὐρανοῦ. ἡ ἐκκλησία ἐστὶν ἡ ἐκκλησία τοῦ
 οὐρανοῦ. ἡ ἐκκλησία ἐστὶν ἡ ἐκκλησία τοῦ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. *...τοῖς...χμ...*

ράβια... αεικινείται... εναρμόζ...

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Φυτεύονται... ἐν... αὐλακίς... πρ.

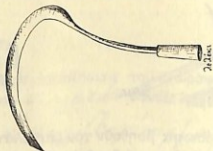
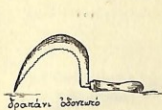
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μ.ε'... τ.ε'... δρα.ω.άν*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *ο.κ.α.μ. β.τ.ο... δ.φ.α.ω.α.ν.*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς, ἐλέγετο; *φ. χειρολαβή... μ.ε'... ξ.μ.γ.α.ν... ἰ.δ.α.α.ν.ε.ρ.α.ν... ἂ.ν.ε.φ.α.ν... δ.ε.ν... ἡ.ε.α.ρ.γ.ε.ι.*

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) *Ὁ ἀνδραγωγός (χαρμιάς)*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) *Ναί. γιὰ τὰ βοσφύα*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

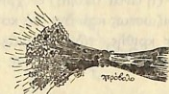
1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σικάλις κλπ. *Ἔ. 0,05. 0,010*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμόν, πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα ; *Οἱ ἴδιοι εἰς θεριστά*.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *ὅπως ἀποτίθεται
10. χερσίων καὶ πιάσματα μὲ ἀκρίβειαν καὶ
ἀντικατὰ τῶν σταχύων*.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. ... *α. γ. α. η. η. ... τ. α. η. α. η. (6-8.)*
δένονται. ... ε. γ. α. κ. α. ... δ. α. η. α. η. ...

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *θερίζαν ... ἄνδρες*
γυναῖκες ... μένον ... εἰ ... ἡ. α. α. η. α. η. ...

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας οὐνοματολογίαν) *εἰ ... ἀερίσιν ... ε. ...*
εἰ ... ἀερίσιν ... ἡ. α. α. η. α. η. ... ε. ...
εἰ ... εἰς ... μετὰ ... φαγητοῦ ... κερατὸς 9-10 π. ρ.
μετὰ κερατὸς 12 ...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *οἱ γυναῖκες ... φοροῦν ... καμὲν ... κατὰ κ. 1 ...*
εἰς ...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; ...

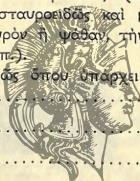
Εὐκρίδης... ὁ... θερισμὸς... ἀρχίζει... Δευτέρα

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

*ὡς : Τὰντα... πρὸ τῆς παρακοῆς... μὲ... βάρους... ὁ... θερίζει...
για... καὶ... μὲ... δέχεται... ὁ... ἄνεμος... ὁ... ἥλιος... καὶ... μαυρίζει...*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

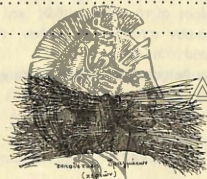
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*μετὰ... τοῦ...
ριεμα... δέχεται... ἀμέσως*

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Για τὰ δε...*

*μάτιασμα... δίνονται... μὲ... δεματικά... δυο... κλαδιά
ἐχούμεν... αὐτὰ... δὲ... κλαδιά... ἐκ...
ἀπὸ... ἀνδρά... ἐ... ἀμαρῆ... δίνονται... ἀπὸ...
...
...
...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

ὅτι... συγκεντρώνονται...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *Πρὸ μερῶν ἐτῶν*

φωτογραφίας) . . . *αφ' ερουφου μενους . . . αναγράφεται*

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. . . . .

τοῦ δερμάτινα μεταφέρσκειται . . . εἰς τὸ ἀ. γῶν. κ.
ἐν γ. ἰ. ο. π. αἰ . . . δερμιν. ἰ. ἐ. δ. . . . .

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *αὐτὸν*

ὁ χώρος καλεῖται τοποθετησθῆναι . . . τὰ δερμάτια
θεμεται . . . δερμιν. ἰ. ἐ. δ. . . . .

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; . . . . .

πάντα . . . ἐν τὸ ἀ. γῶν. κ.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; . . . *ἐν τὸν . . . τοῦ . . . γ. ἰ. ο. π. αἰ . . . ἰ. κ. ο. π.*

ἐν τὸν . . . παρὰ τὸν . . . . .

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Καὶ ἐ... πρῶτος... ἀφανίζει... εἰ... τὸ ἀλώνι του

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; "Καρὸς. μαυρὸς
ὁ Μάιν. μας. δεκάτι... μετ. τ. ὁ δὲ πλ. π. φέρεται ἀπομαρτυρία
καὶ γέμει τὸν αὐχένα

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Χωματάλωνο. Μονοκίττα

τὸ χωματ. με... ντρε... ρίχνει ἀπὸ τοῦ... ἐνῶ... τὰ ἐξ ὅσα

χρῆται... ἀδιάμεση... εἰ... τὰ πλάκα... τοῦ χωματ. τοῦ πλάκα...
ἀπὸ τοῦ χωματ. τοῦ πλάκα... εἰ... τὰ πλάκα... τοῦ χωματ. τοῦ πλάκα...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ σιγήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)... Καὶ... εἰ... εἰ... ἀπομαρτυρία

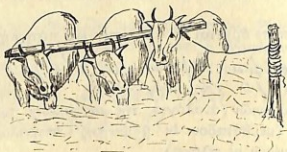
ἢ... ἀπὸ τοῦ... πρῶτος...

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... εἰ... εἰ...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

... *Ἰ.ν. αἰμαόρει... ὁρμηόου. γ.ν.* ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρα (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. ....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακὰ. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ὁ Ζα. ἀγωνίζονται*
μὲ τὰν... βορέαρον (Μάκακ. ἐπὶ... τραφικὴν κορομένην
μὲ τὰ... ὠδία)... Ὁ βορέαρος... ἐπὶ... ἐκκίς Ὁ Ζο.
(διὰ ἐνδομικῆς μὲ μισθὸν... διάσπρη)... κούρας... 1, 20 κορίων
ἐνοφ. ἐκκίς... μὲ... ὤστρες... ἀντιφασί... ἀ... μικρά... μεταμῆλ
εαραμὰ κ. κ. Ὁ... βορέαρος... ἀντιφασί... εαραμὰ ἐνδομ
ἐν τοῦ ἐξωτερίου... Ἡ τοῦ ὠρίσμένου εἶδος ὠστρας σοὶ
δὲν φαίνεται... Καὶ τὸ ζύγον κορομένην ἐν τοῦ ἐξω-
τερίου ὠστρας... μαυροδάσκιτικοὶ βορέαρος
τῶρα καλεσθέντες... ἐκ τῶν...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; .....

Apprès... m... g^m... d'az... h^v... f... p...

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά εργαλεία είναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Γραμμί. μ. ραβδίται... Τ. ρ... Ε. Κ. ρ. ρ. Ε. ρ. ρ. κ.*

μορφή): Γρηγόριος ο Συναΐτης... Τ.α... Ε.Κα. Δ. Ερ. Κ.
Εμμ. Καννι... Δι. Χαριτο... Ζύζου...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

A O H N n N

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το δισάκι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις το άλώνι, ρίπτει εντός του κύκλου τον όποιον διαγράφουν τα ζώα ή το άλωνιστικό μηχανήμα τους άκόππους στάχυν ; ... Ναι ... το ανατρέπον ...

Ms. to. ena ppe. v.

- 14) Ὅτι ἐν χρήσει εἰδικῇ ἀλυνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι' ἀλλαχοῦ φ' ἐκέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). . . . .
 Ζα. . . βουκ. ντ. ρ. . . μ. α. ν. ο. . φ. ι. α. . τ. ο. . ἄρ. κ. α. . . . .
 Ζα. ο. . ἄρ. κ. ν. ι. . φ. ρ. κ. ι. μ. ο. κ. ε. ι. τ. α. ι. . ἡ . β. ι. τ. β. α. . . ἴ. β. ι. ο. ς
 ἡ φ. ι. ο. τ. ο. ς π. ρ. ἰ. δ. ο. ς — 22 —

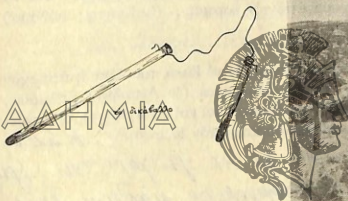
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

[illegible]

- Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
 συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; *Ἰτα. ἀγωνία. χα
 ρὰ... μὴ... κρηάση... ἀγωνία... τραγική... Ἄ... ἐπὶ ὄψο.
 Ἄ!... ἐπὶ... μέση... ἄ... ἡν... ἄ... ἡμεροδύο... Ἐξα
 ἔρα... για... τως, καὶ... ἄρα... τ' ἄ... διὰ... καὶ ἄλλ...*

- ψατέ τον τρόπον λειτουργίας αυτής) *φρε... δι. 22. 125... 221*
επιπλέει το φρε... 221... 221... 221

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνχισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνχισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικράνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *τ.σ. ... φ.α.θ.α.φ.α. ... εὐρεῖται*

мэ... Опр!кэ!к!

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο. *τα. μαρμαί.*

αφραυται. δειμνεις......

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *μα. το. θρινάκι*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

καὶ. ἄνδρας. ἢ. γυναῖκα......

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

*τα. κοντύλια., ἀμαμινάκια. ἀπὸ. ὄχα. εἰς.
ἀγωνίσματα., ἀφωκίζονται. τα. ἀνωτέρω. βρε-
ταί.*.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

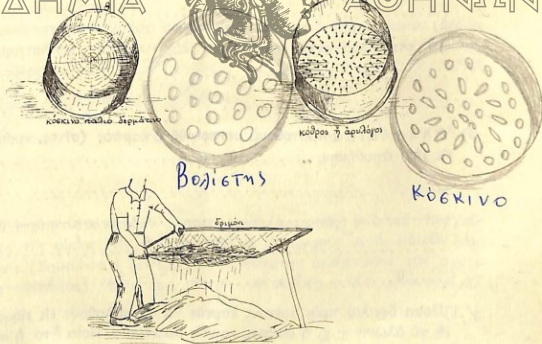
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καί καρπολώνεμα)· διὰ προῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .. *ν.ω.α.β. ... ζ ... α.ω. ... α.ζ.α.ν.ι.ε.β.α...*

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .. *ἤρωτα
 κέ.τ.α... βο.ρί.ε.τ.η... δομ... κα.ε.κ.ο.ν.α... με... α.β.α.ς... δια.ρί.ζ.ο.ν
 μι.ε.π.α... κ.ο.ν.ο.ν... κα.ι... με.τ.α... με... τ.ο... κ.ο.κ.ι.ν.ο... με.μι-
 κ.ρ.ο.τ.ί.ρ.α.ς... δ.ω.α.ς... δια.φ.ο.ρ.α... με.γ.θ.ῶ.ν... ζ... ε.χ.η.φ.ά.τ.ων*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστῃς, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἄνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

ΔΙΧΕΤΑΙ ὡς ἀνωτέρω
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

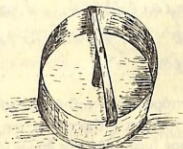
ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ἀ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εις ὁκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικῶς εἰκόνας). *Ο. Μουκα*

[illegible]

μεσοκοίλυ

κόντ' λό:

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) . . . *π. ο. ζ. η. . . μα. ρ. α. β. γ. δ. ε. ρ. π. . . τ. ο.*

χωρητικοίς, ὁχλῶν, καὶ ποικίλαις ἱερογραφίαις ἡρώδου
γραφίας αὐτῶν) .Π.Ο.Π. . . . . .
ἀφρογενανι.ά.τι.π.ο. . . . .

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *π.ε.γ.β... κ.α.σ... α.ι.υ.ί.α.σ... β.λ... π.ε.β.α.ρ.ι.α*

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

[illegible]

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Φ.αν.ά.ρα...Τά...πράχα...ζ...ζ...φωτιά...τα...Κηιδόκου

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

Νά.οι...καί...παιδιά...τα...πράχα...ζ...ν.ά.οι...η

Ν.ά.α...τα...Κηιδόκου

- 2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; τα...πράχα

Πυράν...τα...παιδιά...από...την...έξω

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

το...πράχα...από...τα...πράχα...ενημερώ...κατα

αίνης...απὸ...από...από...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα τα...πράχα...μ...

τα...ἀναμνα...την...πυράν...παίωται...αυρο-

αυρο...αυρο...αυρο...αυρο...

- 2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

τα...Κηιδόκου...ἀνάμνα...α...α...α...

α...α...α...α...α...α...α...α...α...α...

α...α...α...α...α...α...α...α...α...α...

Παραπομπή Μηνύ.

Κριτόν Μερκεβίγαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σύγιος ἄσπερος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σύγιος ἄσπερος

18
21

ὅρι.

Ζευμένα βόδια

8

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τυγός με
νιόκουρα

18
8

Γουπέτι

μαργουράς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σπανιάρ

τσαπράζι
(όδοντωτή πόψη)

Βωλόκυρος
Σπάνια ξυλεία

Βωλόκυρος
Σπάνια ξυλεία

1. Θρίνι

2. Γυάλερο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

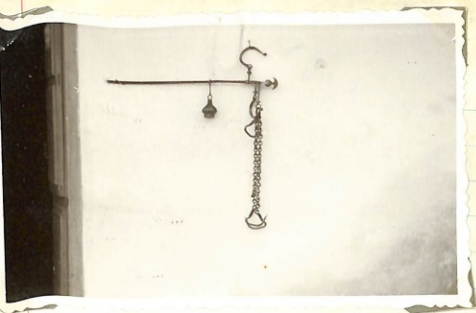

ΑΘΗΝΩΝ

Δρόμο

- 7 -

ὁ Καρπατός
(εἶδος Συναριῶν)
πὸν ἔχερε μαζί του
ὁ χορῶτης (μουσικ-
ταγωγὴς) κρεμασμένο
στὸν ὤμο καὶ ἔνα
βαγνί. -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

βογίετης